

PRAVA POTROŠAČA TEMELJEM KOLEKTIVNE PRESUDE – SLUČAJ FRANAK–

Tribina Udruge Franak, Zagreb, 7.prosinca 2019.

TEME:

- **ZAŠTITA KOLEKTIVNOG INTERESA POTROŠAČA – SLUČAJ FRANAK**
- **ZNAČAJ KOLEKTIVNE PRESUDE ZA ZAŠTITU KOLEKTIVNIH INTERESA I PRAVA POTROŠAČA**
- **NA KOGA SE KOLEKTIVNA PRESUDA ODNOSI**
- **ZASTARA POTRAŽIVANJA IZ KOLEKTIVNE PRESUDE**
- **KADA POKRENUTI TUŽBU**
- **DOKUMENTACIJA POTREBNA ZA TUŽBU**
- **ODLUKE VRHOVNOG SUDA KOJE OČEKUJEMO**

ZAŠTITA KOLEKTIVNOG INTERESA POTROŠAČA - SLUČAJ FRANAK -

Kolektivna zaštita potrošača i tužba protiv 8 banaka najvažniji je projekt Udruge Franak od osnivanja 2011. godine.

Kolektivna tužba podignuta je 4. travnja 2012. godine.

Kolektivna tužba završena je 3. rujna 2019. presudom Vrhovnog suda RH **Rev-2221/2018** u korist potrošača.

- ✓ Postupak je trajao skoro 8 godina od pokretanja tužbe do pravomoćnosti presude
- ✓ Vrhovni sud RH u konačnici je potvrdio presudu Trgovačkog suda u Zagrebu odnosno presudu suca Radovana Dobronića

PREGLED SVIH POSTUPAKA I PRESUDA PRED HRVATSKIM SUDOVIMA – SLUČAJ FRANAK :

- **Trgovački sud u Zagrebu - P-1401/2012. od 4. 7. 2013.**
- **Visoki trgovački sud RH - PŽ-7129/13-4 od 13. 6. 2014.**
- **Vrhovni sud RH - Rev 249/14-2 od 9. 4. 2015.**
- **Ustavni sud RH - U-III-2521/2015 i dr. od 13. 12. 2016.**
- **Vrhovni sud RH - Rev 575/16-5 od 3. 10. 2017.**
- **Visoki trgovački sud RH - PŽ-6632/2017-10 od 14. 6. 2018.**
- **Vrhovni sud RH - Rev-2221/2018 od 3.9.2019.**

ZNAČAJ KOLEKTIVNE PRESUDE ZA ZAŠTITU KOLEKTIVNIH INTERESA I PRAVA POTROŠAČA

KOLEKTIVNOM PRESUDOM UTVRĐENA JE NIŠTETNOST UGOVORNIH ODREDBI O:

- Valutnoj klauzuli CHF
- Promjenjivoj kamatnoj stopi (PKS) odlukom banke

Kolektivna presuda obvezujuća je za sve niže sudove u Hrvatskoj čime je potrošač dobio pravnu sigurnost u privatnom tužbenom procesu.

Vrhovni sud RH u reviziji **Rev-3142/18** utvrdio je obvezujuću primjenu kolektivne presude na način da ne treba provoditi dokazne postupke i svjedočenja, obzirom da je već sve presuđeno i utvrđeno u kolektivnom postupku, nego se na nižim sudovima kolektivna presuda mora direktno primijeniti.

Povrat preplaćenih sredstava ostvaruje se podizanjem privatne tužbe protiv banke pozivajući se na kolektivnu presudu za zaštitu interesa i prava potrošača u tzv. slučaju frank.

ZNAČAJ KOLEKTIVNE PRESUDE ZA ZAŠTITU KOLEKTIVNIH INTERESA I PRAVA POTROŠAČA

U presudi Visokog trgovačkog suda RH **PŽ-6632/2017-10** od 14. 6. 2018. navedeno je sljedeće:

„Odredba prema kojoj je ugovorna kamata promjenjiva prema odluci banke već je utvrđena nepoštenom odnosno ništetnom, i to u svim ugovorima o potrošačkom kreditiranju, a ne samo u ugovorima s valutnom klauzulom u švicarskim francima. „

ZAKLJUČAK:

- ✓ *Svi krediti ugovoreni prije 10. siječnja 2013. uz promjenjivu kamatnu stopu prema odluci banke sadrže ništetnu ugovornu odredbu*
- ✓ *Bez obzira na valutu – HRK – EUR – CHF*

NA KOGA SE KOLEKTIVNA PRESUDA ODNOSI

Kolektivna presuda odnosi se na:

- sve vrste potrošačkih kredita,
- prema vremenu ugovaranja kredita, i
- protiv 8 tuženih banaka

Pravo na tužbu obuhvaćenu kolektivnom zaštitom vezano je za vrijeme ugovaranja potrošačkog ugovora, odnosno vrijeme ugovaranja:

- **Između 10. rujna 2003. i 31. prosinca 2008. u odnosu na promjenjivu kamatnu stopu (PKS)**

NA KOGA SE KOLEKTIVNA PRESUDA ODNOSI

Pravo na tužbu obuhvaćenu kolektivnom zaštitom vezano je za vrijeme ugovaranja potrošačkog ugovora u odnosu na VK CHF.

Za valutnu klauzulu CHF za svaku tuženu banku razdoblje je dosuđeno posebno:

- **RAIFFEISENBANK AUSTRIA d.d.** od 1. siječnja 2004. do 31. prosinca 2008.,
- **ZAGREBAČKA BANKA d.d.** od 1. travnja 2005. do 31. prosinca 2008.,
- **PRIVREDNA BANKA ZAGREB d.d.** od 1. studenog 2004. do 31. prosinca 2008.,
- **ERSTE & STEIERMARKISCHE BANK d.d.** od 1. travnja 2004. do 31. prosinca 2008.,
- **ADDIKO BANK d.d.** (ranije: HYPO ALPE-ADRIA-BANK) od 1. lipnja 2004. do 31. prosinca 2008.,
- **OTP BANKA HRVATSKA** od 1. rujna 2004. do 31. prosinca 2008.,
- **SPLITSKA BANKA d.d.** (sada OTP banka) od 1. listopada 2004. do 31. prosinca 2008.,
- **SBERBANK d.d.** (ranije Volksbank d.d.) od 1. lipnja 2004. do 31. prosinca 2008.

NA KOGA SE KOLEKTIVNA PRESUDA ODNOSI

Pravo na tužbu obuhvaćenu kolektivnom zaštitom odnosi se na sve potrošačke kredite, bez obzira na vrstu i namjenu:

- Namjenske
- Nenamjenske
- Stambene
- Gotovinske
- Auto kredite
- Hipotekarne

NA KOGA SE KOLEKTIVNA PRESUDA ODNOSI

Direktno na 8 banaka tuženih u kolektivnom procesu:

- Privredna banka Zagreb,
- Zagrebačka banka,
- Addiko bank (bivša Hypo i Slavonska banka),
- Sberbank (bivša Volksbank),
- OTP Banka
- Splitska banka (sada OTP)
- Erste banka,
- Raiffeisen Banka (RBA)

ZASTARA POTRAŽIVANJA IZ KOLEKTIVNE PRESUDE

ZASTARA ZA KAMATE

Zastara potraživanja za preplaćene kamate nastupila je 14. lipnja 2019. za sve banke, **osim za Sberbank (Volksbank)**, za koju zastara preplaćenih kamata nastupa u lipnju 2023. god.

ZASTARA ZA TEČAJ CHF

Zastara potraživanja preplaćenog tečaja CHF nastupa za svih 8 osuđenih banaka u lipnju 2023.

VAŽNO:

✓ **Revizijska odluka VSRH o zastari temeljem kolektivne tužbe **Rev-2245/17-2****

Kolektivnom tužbom u tzv. slučaju Franak prekinuta je zastara potraživanja preplaćenih iznosa na temelju nepoštenih ugovornih odredaba te je pravomoćnom presudom 13. lipnja 2014. odnosno 14. lipnja 2018. zastara počela teći iz početka za sva potraživanja preplaćenih kamata i tečajne razlike u privatnim sudskim postupcima.

KADA POKRENUTI TUŽBU?

Svi koji još nisu podigli tužbe protiv banaka mogu pokrenuti tužbu odmah, ili mogu pričekati Vrhovni sud RH koji mora donijeti odluke o nekim pitanjima važnim za sve potrošače (o tome u nastavku).

Do 14. lipnja 2019. zbog nastupa zastare potraživanja za PKS podignuto je najmanje 30.000 tužbi protiv banaka (*izvor općinski sudovi u RH*).

Sljedeći bitan datum za sve CHF dužnike je 6/2023 god. kada nastupa zastara potraživanja za valutnu klauzulu CHF.

Naglašavamo : Razlika tečaja čini od 2/3 do 3/4 ukupnog iznosa preplate, stoga je itekako važno za bivše i sadašnje CHF dužnike tužiti razliku tečaja.

VAŽNO:

- ✓ **Samostalno morate donijeti odluku kada ćete pokrenuti tužbu i kako će vaš tužbeni zahtjev izgledati (u dogovoru s izabranim odvjetnikom).**
- ✓ **Zbog ovrha koje prijete, ili su već pokrenute na nekretnini, a dolaze iz nepoštenog ugovora odnosno nepoštenih ugovornih odredaba, mnogi ne mogu čekati već moraju odmah krenuti u sudske postupke i pravnim lijekovima tražiti odgodu ovrhe do okončanja sudskog procesa kojeg vode protiv ovršitelja. (temelji su članak 65. stavka 1. Ovršnog zakona te presude Suda EU C-415/11, C-169/14 i C-407/18.**

DOKUMENTACIJA

Bez obzira kada se odlučite pokrenuti tužbu, zbog financijskog vještačenja preplate morate zatražiti potrebnu dokumentaciju od banke.

Osnovna potrebna dokumentacija:

1. Ugovor o kreditu, aneksi ugovoru
2. Početni otplatni plan
3. Svi ostali otplatni planovi
4. Pregled prometa po kreditu (knjigovodstvena kartica)
5. Pregled uplata po kreditu
6. Obavijest o promjenama kamatnih stopa po kreditu

Zahtjev za dostavom dokumentacije najbolje je uputiti pismenim putem (e-mailom, poštom uz povratnicu ili osobno u poslovnici banke).

DOKUMENTACIJA

Pismeni odgovor banke potreban je i u slučaju kada vam banka ne želi izdati traženu dokumentaciju, u tom slučaju ćete u dogovoru s odvjetnikom pokrenuti tzv. stupnjevitu tužbu, bez preliminarnog financijskog vještačenja.

Banka će kasnije sudu morati dostaviti svu traženu dokumentaciju što dokazuje najnovija sudska praksa koju citiramo u nastavku.

Citat presude iz Rješenja Županijskog suda u Splitu Poslovni broj [GŽ-1199/2019-2](#):

„Nalaže se Addiko bank d.d.... da u spis dostavi dokumentaciju po kreditnoj partiji Ugovora o kreditu broj.....od --.---.2006., i to, predmet uplata po predmetnom kreditu iz kojeg će biti vidljiv datum svake pojedine uplate, iznos svake uplate u CHF, iznos svake uplate u HRK, važeću redovnu kamatnu stopu na dan svake pojedine uplate, podatak koliki dio od svakog pojedinog anuiteta se odnosi na glavnice, a koliki na kamatu, te podatak koliki je bio tečaj CHF na dan svake uplate, a sve u roku od 15 dana.”

ODLUKE VRHOVNOG SUDA RH KOJE OČEKUJEMO

VSRH mora odlučiti putem revizijskih odluka ili putem oglednog postupka o pravnim pitanjima vezanima za:

- 1. Obeštećenje za konvertirane kredite**
- 2. Ništetnost kompletnog ugovora**
- 3. Zastaru potraživanja temeljem utvrđene ništetnosti**

Napomena: Tema ništetnosti ugovora, posljedice ništetnosti i zastara potraživanja obrađena je detaljnije u prezentaciji „NIŠTETNOST UGOVORA TEMELJEM NIŠTETNOSTI UGOVORNIH ODREDABA”

ODLUKE VRHOVNOG SUDA RH KOJE OČEKUJEMO

Odluka o obeštećenju za konvertirane kredite

Vrhovni sud RH odlukom broj **Rev-2868/18** u ožujku ove godine zauzeo je pravno stajalište kako potrošači imaju pravni interes za utvrđenje ništetnosti i nakon provedene konverzije ali će se tek na sudu vještačenjem utvrditi točni preplaćeni iznosi obeštećenja

Vrhovni sud mora utvrditi je li zakonom došlo do potpune uspostave stanja kakvo bi to stanje bilo da nikada nije bilo spornog ugovora, odnosno da nije ugovorena niti nepoštena valutna klauzula, niti nepoštena kamatna stopa.

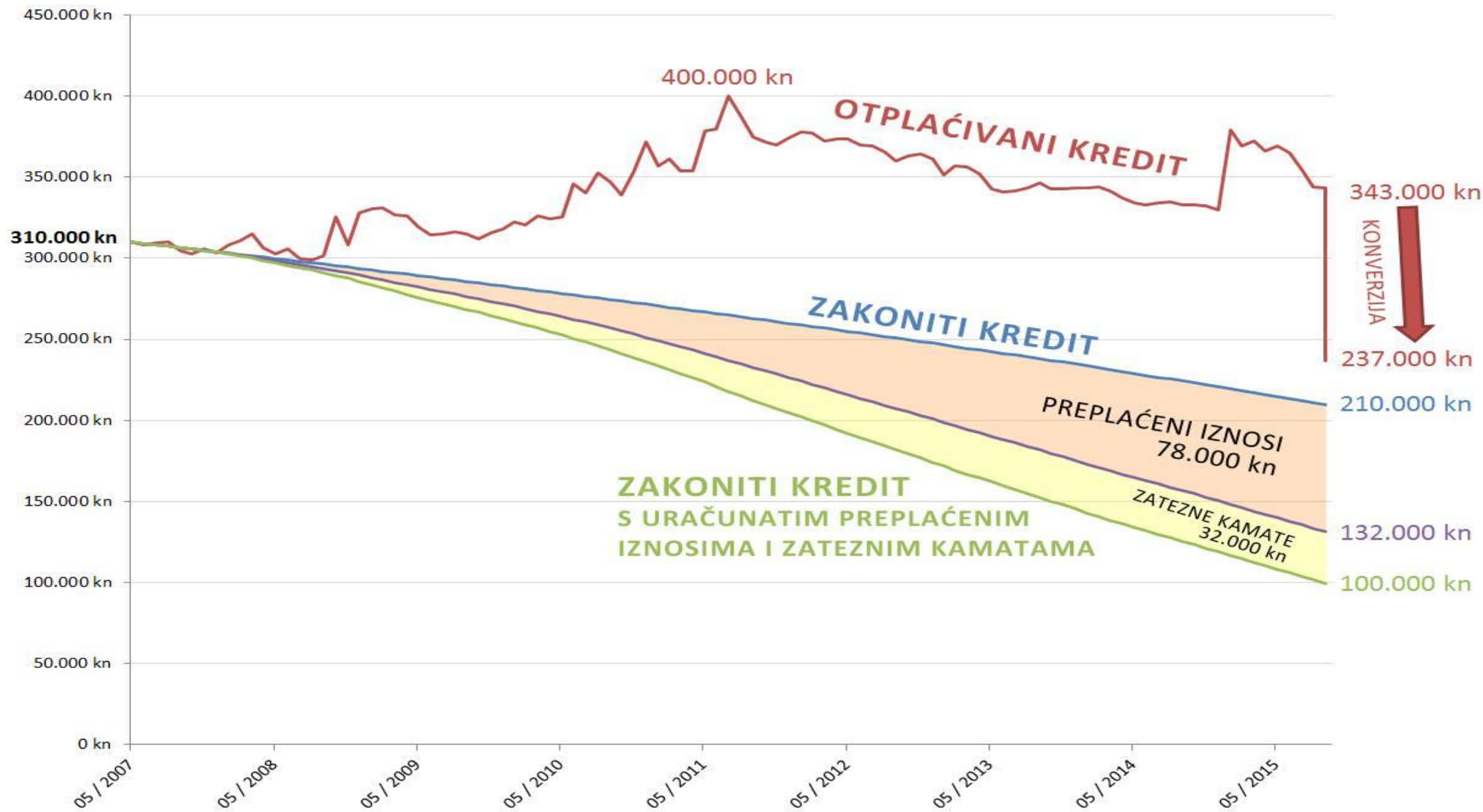
ODLUKE VRHOVNOG SUDA RH KOJE OČEKUJEMO

Odluka o obeštećenju za konvertirane kredite

Potrošači koji su konvertirali CHF kredite imaju pravo na obeštećenje, jer nisu dobili:

- preplaćene iznose kamata,
- preplaćene iznose tečaja,
- pripadajuće zatezne kamate na preplaćene iznose,
- stvarno i zakonito stanje glavnice nakon konverzije, jer su glavnice ostale veće nego što bi bile kunske glavnice po početnome tečaju CHF u vrijeme ugovaranja svakoga pojedinog kredita.

KONVERZIJA NIJE OBEŠTEĆENJE

ODLUKE VRHOVNOG SUDA RH KOJE OČEKUJEMO

Ništetnost ugovora

Ništetnost ugovora primarni je interes i cilj Udruge Franak.

Nedavno smo objavili presudu Općinskog građanskog suda u Zagrebu, poslovni broj **P-950/18-30** koji je najnovijom presudom utvrdio ništetnost dvaju CHF ugovora o kreditu!

OGSZG tako je nastavio niz pozitivnih prvostupanjskih presuda sudova u Splitu, Zadru, Rijeci i Kutini koji su također donijeli presude o ništetnosti ugovora temeljem ništetnosti ugovornih odredaba.

Presudom je utvrđeno: Budući da su ništetni bitni sastojci ugovora, ništetni su i ugovori o kreditu u cijelosti, a sve prema pravu Europske unije, sudskoj praksi Suda EU-a i sukladno hrvatskom pravu.

Tema ništetnosti ugovora, posljedice ništetnosti i zastara potraživanja obrađena stručno i detaljno u prezentaciji „NIŠTETNOST UGOVORA TEMELJEM NIŠTETNOSTI UGOVORNIH ODREDABA”

VAŽNO:

- ✓ Ove presude kojima je utvrđena ništetnost cijelog ugovora nisu još pravomoćne obzirom da se radi o prvostupanjskim presudama zato nam je važna konačna odluka VSRH po pitanju ništetnosti kompletnog ugovora.

ODLUKE VRHOVNOG SUDA RH KOJE OČEKUJEMO

Zastara potraživanja temeljem utvrđene ništetnosti

Ako biste sada tužili za preplaćene kamate, ukoliko ne dođe do promjene stajališta na VSRH, izvjesno imate pravo na preplaćene kamate samo na zadnjih 5 godina od dana podizanja tužbe (*osim Sberbank, kao što smo napomenuli ranije*).

Unatoč tome što je zasad stav Vrhovnoga suda takav da je nastupila zastara potraživanja za preplaćene kamate vjerujemo da će se i taj stav Vrhovnog suda RH promijeniti.

VAŽNO:

- ✓ U slučaju promijene VSRH o zastari potraživanja svi oni koji nisu tužili za kamatu do 13. lipnja 2019. mogli bi potraživati i preplaćenu kamatu.
- ✓ EUR – HRK – CHF krediti - ugovoreni prije 10. siječnja 2013.

PRAVOVREMENE INFORMACIJE VEZANE ZA - SLUČAJ FRANAK -

Svi građane koji žele pravovremeno primati naše novosti i obavijesti vezano za slučaj franak mogu se javiti Udruzi Franak na mail adresu: pravo.udrugafranak@gmail.com

Također, sve potrebne informacije zainteresirani građani mogu pročitati na našoj web stranici: <https://udrugafranak.hr/>

HVALA NA POZORNOSTI!

